

Josepa Espilla Sololuze
Etxebarria, Bizkaia (1922-2015)

Aurkibidea

Biografia

1922an jaio zen Etxebarriko Beide baserrian. Ama Larruskaingo Egizaun baserrikoa zuen eta aita Beidekoa bertakoa. 7 neba-arreba ziren. Mallabiko Arandaño auzoko Bengoetxe baserrira ezkondu zen. Etxekoandrea, baserritarra eta ortuari saltzailea. IRALEkoek egin zioten elkarrizketa bat 1989an eta *Ahaztuen Oroimena* taldekoek beste bat 2012an, gerrako bizipenak jasotzeko.

Zintak

EBA-023

- **Proiektua:** Ahaztuen Oroimena
- **Elkarrizketatzailea(k):** Bereziartua, Aitor - Ibarzabal, Patxi - Unamuno, Alberto
- **Data:** 2012-01-01
- **Iraupena:** 99 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

EBA-053

- **Proiektua:** IRALeren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirresarobe, Kolesti
- **Data:** 1989-02-06
- **Iraupena:** 59 min
- **Euskarria:** VHS Standard
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Frontea bertan hilabete luzez

- **Erref:** EBA-053/003
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:01:50. **Bukatu:** 00:03:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra garaian, ondoko etxea erre zuten eta bere etxea apurtu. Markinara joan ziren ihesi, baina ume asko zirenez, etxera bueltatu ziren. Ahal zuten moduan ezkutatzen ziren. Fronteak hilabete asko iraun zuen. Kainoiak etxe ondoan ipini zituzten.

2. Don Jose Peña, aita Onaindia eta Larruskaingo apaiza fusilatuta

- **Erref:** EBA-053/004
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:03:27. **Bukatu:** 00:06:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Don Jose Peña apaiza fusilatu egin zuten Oiartzunen, aita Onaindiarekin batera. Haren ibilerak kontatzen ditu. Larruskaingo apaiza non fusilatu zuten kontatzen du.

3. Gerra osteko gosea eta eskasia

- **Erref:** EBA-053/006
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:07:29. **Bukatu:** 00:08:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerra ostean gosea pasatu zuten. Artoa entregatu egin behar izaten zuten. Artoa, baba, urdaia eta esnea jaten zituzten. Lana gogor egiten zutela dio.

4. Artazuriketa lagun artean

- **Erref:** EBA-053/007
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:08:29. **Bukatu:** 00:09:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Baserría » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

Arrosarioa errezatzen zuten. Artazuritzen ibiltzen ziren amamarekin. Auzoetan gazteak aritzen ziren artazuriketan eta gero gaztaina erreak janda, erromeria egiten zuten. Ahoko soinua erabiltzen zuten orduan.

5. Fernandoren ipuina

- **Erref:** EBA-053/008
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:09:39. **Bukatu:** 00:10:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Fernandoren ipuina kontatzen du, emazteari ziria sartu zionekoa.

6. Etxera sartzeko trikimailuak, ipuina

- **Erref:** EBA-053/009
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:10:30. **Bukatu:** 00:11:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Markinan gertatutako pasarte barregarri bat kontatzen du.

7. Lana denek, gizonek erromeria ere bai

- **Erref:** EBA-053/010
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:11:29. **Bukatu:** 00:13:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Garia eskuz jotzen zen eta ondoren makinarekin. Bukatutakoan, afaria eta erromeria egiten zituzten. Ezkondu zenean, ordea, lana bukatutakoan etxera joaten zen, gizonak lasai geratzen ziren bitartean. Berdin feriara; beti gizonak. Genero berdintasuna oso ondo iruditzen zaio.

8. Auzolanaren osteko jatorduak

- **Erref:** EBA-053/011
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:13:14. **Bukatu:** 00:15:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Garia ereiterakoan, auzolanean egiten zen. Goizago hasi eta hamarretakoa egiten zuten. Ardoa edaten zuten. Sagardoa ere bai, etxean egiten zuten eta. Garia ereitearen lanak bukatutakoan, montxorra egiten zuten. Orduko jatorduak denak onak izaten zirela dio.

9. Goruetan ari ziren emakumeen kontua

- **Erref:** EBA-053/012
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:15:07. **Bukatu:** 00:17:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Lihoaren lanak aurretikoak izan zirela dio, berak ez duela ezagutu. Elkarrekin egiten zuten goruetan emakumeek. Aitak kontatutako pasarte bat kontatzen du. Kantu bat errezitatzen du.

10. Gereako apaizaren ipuina

- **Erref:** EBA-053/013
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:17:11. **Bukatu:** 00:18:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Gerea (Mallabia) auzoko apaizaren ipuina kontatzen du.

11. Mutil tontoaren ipuina

- **Erref:** EBA-053/014
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:18:19. **Bukatu:** 00:19:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Mutil tontoaren ipuina kontatzen du.

12. "Dringilin-drangulun" lo-kanta

- **Erref:** EBA-053/016
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:19:47. **Bukatu:** 00:20:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Ume kanta

Laburpena:

Sehaska kanta bat abesten du. "Dringilin-drangulun eragidazu, laster haziko naitzu; halan bere ta lastertxuago, lepuan ibiltzen banozu."

13. "Ababatxue txutxulun berde" lo-kanta

- **Erref:** EBA-053/017
- **Iraupena:** 0:00:23. **Hasi:** 00:20:22. **Bukatu:** 00:20:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Ume kanta

Laburpena:

Sehaska kanta bat abesten du. "Ababatxua txutxulun berde, ez egin lorik basuen, azeritxuak erungo zaittu bildotsa zeralakuen."

14. Santa Ageda kantatzen, mutilak

- **Erref:** EBA-053/018
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:20:45. **Bukatu:** 00:21:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda

Laburpena:

Gabonetan kantuz ez zen ibiltzen. Santa Ageda kantatzen ibiltzen ziren bere anaiak. Aitari eskatzen zioten koplak erakusteko.

15. Santa Ageda koplak

- **Erref:** EBA-053/019
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:21:51. **Bukatu:** 00:24:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Bertsoak

Laburpena:

Santa Ageda koplak abesten ditu.

16. "Patxi Baztarretxeko" kanta

- **Erref:** EBA-053/021
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:24:54. **Bukatu:** 00:25:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

Apaizak erakusten zizkien katak.

17. "Ixil-ixilik argitutzen da" kanta

- **Erref:** EBA-053/022
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:25:36. **Bukatu:** 00:26:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

Kanta abesten du.

18. "Mutil koxkor bat" bertso sorta

- **Erref:** EBA-053/023
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:26:18. **Bukatu:** 00:27:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bertsoak

Laburpena:

Bertso-sortako lehenengoa abesten du.

19. Gerra aurreko azken hauteskundeak

- **Erref:** EBA-053/025
- **Iraupena:** 0:04:07. **Hasi:** 00:28:53. **Bukatu:** 00:33:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Hauteskundeak

Laburpena:

Gerra aurreko hauteskundeetako pasartea kontaktzen du, karlistei botoa emateko neska bat ekarri zutenekoa. Alderdiak elkarren kontra gogor aritzen zirela dio. Jose Luis Gaitan de Ayala diputatuaren amari gertatutakoa kontaktzen du. Botoak ordaindu egiten zituzten. Errenteroak behartu egiten zituzten ugazabek esandakoa bozkatzera.

20. Intxaur-saltsaren errezeta

- **Erref:** EBA-053/026
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:33:00. **Bukatu:** 00:34:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Errezetak

Laburpena:

Intxaur-saltsa zelan egiten den azaltzen du.

21. Babak egiteko errezeta

- **Erref:** EBA-053/027
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:34:19. **Bukatu:** 00:36:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Errezetak

Laburpena:

Babak zelan prestatzen diren kontatzen du. Lehenago beheko sutan egiten zituzten. Lurrezko ontzian egindakoak goxoenak zirela dio. Garbantzuak eta arroz-esnea bereziak izaten ziren.

22. Morokila egiteko errezeta

- **Erref:** EBA-053/028
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:36:20. **Bukatu:** 00:39:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Errezetak

Laburpena:

Umea izandakoan, oilo-salda ematen zioten amari. Okela gizonak jaten zuela esaten du. Morokila zelan egiten zen kontatzen du. Mahai borobilean eta ontzi batetik jaten zuten. Sagar errea izaten zen postrea .

23. Anbotoko sorgina zeruan

- **Erref:** EBA-053/029
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:39:20. **Bukatu:** 00:40:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Amamak kontatzen zion Anbotoko sorgina ikusi zuenekoak.

24. Neskame ibilitakoa

- **Erref:** EBA-053/033
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:43:27. **Bukatu:** 00:45:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Markinan egon zen neskame, Jose Maria Murgarekin. Gaztetan ere baserri batean egon zen neskame, bi urtez. Ahuntzak zaintzen ibiltzen zen.

25. Lehenago lana gogor, baina ondo bizi

- **Erref:** EBA-053/034
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:45:26. **Bukatu:** 00:47:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Lana gogor egindakoa dela dio. Hamabost urte ingururekin, astoarekin plazara joaten hasi zen, saltzera. Laguntasun handiagoa zegoela dio. Ondo eta konformidade gehiagorekin bizi zirela lehen esaten du.

26. Baserriaren gainbeherak auzolanarena ekarri du

- **Erref:** EBA-053/035
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:47:52. **Bukatu:** 00:49:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Baserritik bizi ziren lehen asko, baina hain jarri zen egoera larri, lantegietan lanean hasi beharra izan zuten. Lan handirik egin ez, eta bakoitza bere lekuan geratu zela dio. Soraluzera sarri joaten zen, sagarrak saltzera.

27. Fernandoren erbiaren ipuina

- **Erref:** EBA-053/036
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:49:57. **Bukatu:** 00:51:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Fernandoren ipuina kontatzen du, egurretara joan eta ehiztariei ziria sartu zienekoa.

28. Peru eta Marixe, eta lapurren ipuina

- **Erref:** EBA-053/038
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:52:33. **Bukatu:** 00:53:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Peru eta Marixeren ipuina kontatzen du, lapurrekin gertatutakoa.

29. Azeria eta otsoaren ipuina

- **Erref:** EBA-053/040
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:54:21. **Bukatu:** 00:57:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Azeria eta otsoaren arteko pasarteak kontatzen dituen ipuina.

30. San Juanetako kanta

- **Erref:** EBA-053/042
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:57:50. **Bukatu:** 00:58:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Bestelako kanta

Laburpena:

"San Juan de la puerta Letaña, zapatu arratsaldian, hamalau atso tronpeta jotzen motroilo baten gaiñian. Urran, urran, urran San Juanetan, dantzan egingo dogu ipar haixetan. Ju, ju, ju, San Juanera guaz gu."

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-03

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com